

MARX OSMANLI'YI NİÇİN DESTEKLEDİ?

Aydınlık Gazetesi, 28 Kasım 2016

Yıldırım Koç

Kırım Savaşı 1853-1856 yıllarında yaşandı. Bir tarafta Rusya, diğer tarafta Osmanlı Devleti, İngiltere, Fransa ve Sardinya vardı. Marx'ın ve Engels'in bu savaş konusunda yazdığı makaleler, kızı Eleanor Marx Aveling ve damadı Edward Aveling tarafından derlenerek 1897 yılında yayımlandı. Bu kitap Sol Yayınları tarafından 1977 yılında *Doğu Sorunu (Türkiye)* adıyla basıldı.

Marx ve Engels, bu savaşta Osmanlı Devleti'nin safında yer aldı.

Marx ve Engels, bu savaşta Osmanlı'yı desteklerken Osmanlı'yı savunuyor muydu? Hayır. Osmanlı'yı birçok noktada eleştiriyorlardı. Ancak bu savaşta aynı safta yer aldılar.

Peki, Marx ve Engels, bu saflaşmada Rusya'ya karşı Osmanlı'nın yanında yer alırken, abdestlerinin bozulmasından korkmadılar mı?

Hayır, çünkü ne yaptıklarını biliyorlardı ve kendilerine güveniyorlardı.

SAFTA KİMLER VAR?

Camide namazda saf tutulur. Aynı safta yer alanlar her konuda aynı mı düşünür? Tabii ki, hayır. Namaz koşullarında aynı safta olduğunuz insanlarla başka zaman kavga da edebilirsiniz.

Siyasi mücadele de böyledir. Şartlar gerektirdiğinde sizinle çok farklı çizgide bulunanlarla aynı safta yer alırsınız. Aynı safta yer almak, birleşmek anlamına gelmez.

Peki, Marx'ın Kırım Savaşı'nda Osmanlı ile aynı safta yer almasının nedeni neydi?

1815 yılında Fransız Devrimi yenildi ve Rusya, Avusturya ve Prusya arasında bir Kutsal İttifak kuruldu. Bu ittifaka Avrupa'nın diğer ülkeleri de katıldı. Rusya, Avusturya ve Prusya arasında imzalanan bir protokol de, devrimci girişimleri önlemek amacıyla diğer ülkelere silahlı müdahalede bulunma hakkı tanıyordu.

Özellikle Rusya, Avrupa'daki tüm ilerici ve devrimci hareketlerin önlenmesinde büyük etkiye sahipti. Rusya zayıflatılmadan Avrupa'da devrim bir hayaldi. Bu nedenle, Rusya'yı zayıflatacak her durum, Avrupa'da devrimci mücadeleyi geliştirecekti.

Marx ve Engels, bu nedenle, Kırım Savaşı'nda Osmanlı'nın safında yer aldı.

Marx ve Engels, bu nedenle, parçalanmış Polonya'nın 1863 yılında Rusya'ya karşı başlattığı ayaklanmayı destekledi. İnternasyonal'in temel taleplerinden biri Rusya'yı zayıflatacak biçimde Polonya'nın bağımsızlık mücadelesinin desteklenmesiydi.

19. YÜZYILDA RUSYA, GÜNÜMÜZDE ABD

19. yüzyılda Avrupa'da devrimi engelleyen güç Rusya idi. Günümüzde dünyada devrimi engelleyen güç ABD emperyalizmidir.

Marx ve Engels, siyasi programlarını Rusya'nın zayıflatılması temelinde biçimlendirmişti, çünkü Rusya zayıflatılmadan Avrupa'nın herhangi bir ülkesinde devrim mümkün değildi. Rusya'nın zayıflatılmasına katkıda bulunacak tüm güçlerle (Osmanlı, Polonya milliyetçileri, vb.) aynı safta yer almaktan utanmadılar, kaçınmadılar. Kendi dünya görüşlerine güveniyorlardı.

Günümüzde ABD emperyalizmi geriletmeden Türkiye'nin bağımsız ve demokratik bir niteliğe kavuşması, sınıfsız ve sömürsüz bir dünya doğrultusunda ilerlemesi mümkün değildir. O zaman, temel ölçüt, gericiliğin merkezi ABD emperyalizmine karşı tavidir. Söyleminiz ne kadar "sol" olursa olsun, bir biçimde ABD emperyalizmiyle aynı safta düşüyorsanız, geçmiş olsun; karşıdevrim safındasınız.

Diğer taraftan, ABD emperyalizmine karşı geniş bir cephe oluşurken, istesenez de istemesenez de, sizden çok farklı olanlarla aynı safta yer alabilirsiniz. Camide namaz kılarken yanınızda saf tutanlarla kavganızı mı hatırlıyorsunuz, namazı mı? Eğer kendinize güveniyorsanız, sizin safınıza katılanlardan rahatsız olmaz, aksine memnun olursunuz.

Marx'ın Rusya'ya karşı tavrı, günümüzde takınmamız gereken tavra ışık tutuyor.